

Погледи српских медија на дешавања 24. септембра у Бањској на Косову

У недељу, 24. септембра 2023, дошло је до оружаног обрачуна између групе Срба са Косова и косовске полиције, у ком је убијен албански полицајац, док су двојица повређена. У обрачуну су страдала и четворица Срба са Косова, због чега је у Србији 27. септембра проглашен Дан жалости.

Оно што је истог дана у медијима било познато јесте да је на улазу у село Бањска на северу Косова, гранична полиција приметила да су два тешка камиона без регистарских ознака постављена да блокирају мост. Потом су јединице на месту блокаде наишле на отпор оружаних нападача који су били опремљени ватреним оружјем и ручним бомбама.

У недељу у послеподневним часовима смо имали прилику да чујемо ванредно обраћање председника Републике Србије, Александра Вучића. До обраћања, грађани Републике Србије, нису могли да се информишу о трагичном догађају, с обзиром на то да ниједна телевизија са националном фреквенцијом није преносила детаље поменутог оружаног обрачуна. Тог дана је завладала медијска тишина о овом критичном догађају, ако узмемо у обзир да ни РТС, као јавни сервис, није испунио своју дужност да о томе обавести грађане Републике Србије. Једина телевизија која је извештавала је Н1, како [преноси](#) портал Данас.

Након председничког обраћања, грађани и даље нису добили одговор на питање шта се тачно догодило у селу Бањска. Вучић се извинио на касном обраћању, јер како је и сам навео, и њима је требало доста времена да добију праве информације и схвате шта се све дешавало, како би грађанима могао да саопшти истину. Навео је како су се „Срби побунили не желећи више да трпе Куртијев терор“, [преноси](#) Н1, међутим и даље није јасно ко су ти „Срби“ и како је могуће да државни врх нема обавештајне ресурсе на северу Косова, с обзиром на безбедносну ситуацију.

Тешко је поверовати да је то била спонтана побуна Срба са Косова, који се већ дуго година боре за своја права. Око формирања Заједнице српских општина се активно водио дијалог, чак је објављен и документ у ком је „предвиђено да се до краја октобра 2023. заврши успостављање ЗСО“, [преноси](#) Н1. Оно што је сада већ извесно је да су Срби у много лошијој преговарачкој позицији, него што су били пре овог трагичног обрачуна. Вероватно је да се дијалог око ЗСО у скорије време неће наставити, имајући у виду да се у приштинским медијима овај обрачун увелико представља као „терористички акт“ извршен од стране „српске криминалне банде“, како [сазнаје](#) Н1.

Поставља се питање шта је циљ ове „оружане побуне“. Ако узмемо у обзир наводе да је ово био покушај напада на косовску полицију, зашто би постојала блокада на само једном месту на северу Косова и зашто оружје о ком се прича да га је било у масовним количинама, није употребљено. Многи портали преносе да је ово била испланирана акција, међутим није јасно каква је то оружана акција са свега тридесет (овај број је такође тешко проверити и заснива се на [изјавама](#) косовских политичара с обзиром на то да је шест лица ухапшено, а три убијено) нападача, који су и поред масовне косовске полиције и КФОР-а једноставно побегли пешке преко шуме надомак манастира Бањска, како [преноси](#) портал Данас. Много је питања на која грађани Србије и даље немају одговор, а и ако имају, она су далеко од истине о којој је председник причао у свом обраћању.

Већ је постала учестала пракса да се приликом оваквих сукоба, прво тражи кривац, што није изостало ни у председничком обраћању јавности. „Једини кривац за све ово што се збива на северу Косова и Метохије, једини кривац... Додуше, има мало и кривице оних који га помажу у томе, а то је део међународне заједнице. То је Аљбин Курти“, [изјавио](#) је председник Републике Србије. Додао је да не постоје ти притисци

међународне заједнице који би навели Србију да призна независно Косово. Окрививши део међународне заједнице за оружану побуну код Бањске, он им је такође поручио и да је спреман на дијалог, што је збунило грађане Републике Србије, [пренеси](#) *KoSSev*. Чини се да и даље није јасан став Србије према актерима на међународној сцени.

Овај догађај је пружио косовским званичницима прилику да шире разне дезинформације, па је тако челник косовског МУП-а, Џељал Свечља објавио да је Милан Радоичић, потпредседник Српске листе, заправо вођа ове терористичке групе и напада у којем је убијен полицајац Африм Буњаку. Рекао је како су „Александар Вучић преко Српске листе, а они преко свог потпредседника Радоичића – предузели терористичку акцију против правног и уставног поретка Републике Косово, покушавајући да дестабилизују нашу Републику“, [извештава](#) *Данас*. Свечља је даље наставио да [тврди](#) како је оружана група која је напала косовску полицију, оружје добила од Војске Србије. Озбиљни су напори косовских власти да овај сукоб повежу са Београдом и српским властима. Међутим имајући у виду однос међународне заједнице према Косову, Република Србија није имала интереса од започињања било какве оружане побуне.

Албански медији су преносили и лажне информације како су десничари Радомир Почуча и Павле Бихали убијени на северу Косова приликом оружаног сукоба, како [сазнаје](#) *Ало*. Међутим, Почуча је убрзо демантовао лажне наводе о његовој смрти, када се огласио на друштвеним мрежама. „Нисам погинуо, нити планирам – још нема метка са мојим именом“, [написао](#) је он, преноси портал *Данас*.

Како се догађај одиграо надомак манастира Српске Православне Цркве, у медијима се спомињала могућа умешаност СПЦ-а и свештеника у оружани сукоб. „Епархија рашко-призренска је поновила да свештеници и ходочасници у манастиру нису учествовали у трагичним инцидентима“, [сазнаје](#) *Радио Слободна Европа*, тако негирајући наводе многих [медија](#) да је у манастиру Бањска наоружано лице уперило ватрено оружје у свештеника и како се током целог дана чула пуцњава.

Сигурно је да косовским властима и Куртију ова ситуација одговара, како за политичку подршку, тако и за ширење дезинформационих наратива. Поново је трагедија искоришћена за подизање рејтинга владајућих странака, као и за скупљање политичких поена. Тешко је предвидети који је даљи ток догађаја, али оно што је сигурно је да су Срби на Косову након овог преломног догађаја у много лошијем положају него што су били што се може видети и из [захтева](#) председнице Косова Вјосе Османи која је чак затражила увођење санкција ЕУ Србији због ових немилых догађаја.

Иако је немогуће у овом тренутку износити поуздане тврдње, далеко је највероватнији сценарио по коме је група наоружаних Срба са севера Косова, затечена од стране саобраћајне полиције у вршењу недозвољених радњи. Да ови људи припадају групацији која се плаши контакта са полицијом је потврдио и председник Вучић у свом говору [рекавши](#) „да се они које полиција прогони стално крећу на релацији Централна Србија – Косово и Метохија како би избегли хапшење Куртијеве полиције“. Уз то, узевши у обзир количину нађеног наоружања, може се нагађати и да је скривање, складиштење или трговина оружјем била основна намера ове групе људи са севера Косова.

Аутор: Наташа Станојевић, Датум: 27.09.2023.

Даљи развој догађаја

Датум: 29.09.2023.

Потпредседник Српске листе, Милан Радоичић, признао је у отвореном писму јавности 29. септембра да је лично организовао побуну на Косову. „Обавештавам све дежурне прогонитеље српског народа, да сам лично обавио све логистичке припреме за одбрану српског народа од окупатора, а овај чин нема никакве везе са мојим ранијим политичким ангажманом. О овоме нисам обавештавао никога од власти Србије и локалних структура“. Он је на почетку свог писма истакао да је рођен у Пећи, у Републици Србији, јасно истичући његово порекло и мотив покретања овакве побуне. Он је истакао да се 24. септембра „вратио на север Косова и Метохије да заштити свој народ који је свакодневно изложен Куртијевом терору.“ Иако ово звучи неуверљиво, можемо закључити да Радоичић није успео у таквој намери, с обзиром да су три Србина убијена, док су остали или ухапшени или су побегли.

Радоичић је рекао да је спреман да се одазове позиву надлежних органа Републике Србије, али је његов правни заступник Горан Петронијевић, који је прочитао поменуто писмо јавности, рекао да „нема потребе да било који државни орган Републике Србије поставља било каква питања Радоичићу“, [преноси](#) *H1*. За сада је извесно да Милан Радоичић неће одговарати властима Републике Србије за организовање побуне која је за последицу имала смрт више људи.

Иако је Радоичићево признање негирало умешаност Републике Србије и њених званичника у оружану побуну у Бањској, косовски медији су почели да објављују узнемирујуће снимке о могућој умешаности Александра Вучића и Војске Србије. Наиме, постоје снимци са дрона који наводно приказују вежбе и припреме за напад у Бањској, извршене у Централној Србији, односно на Копаонику и Пасуљанским ливадама, где се налази јединица Команде за обуку Војске Републике Србије, [пренеси Nova.rs](#). Косовске власти настављају да износе наводне доказе о умешаности Београда, а за сада остаје да видимо доказе српских власти, с обзиром да смо имали прилику да чујемо само признање Милана Радоичића.